

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko vuodelta 2025

Ammattikorkeakoulun hallitus 15.12.2025 § 12
1183/00.05.04/2025

Talous- ja hallintojohtaja Ulla-Maija Lakka:

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaan on kunnan toimintakertomuksessa annettava selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Selonteko edellyttää konsernitason arviointia merkittävimpien toimintaprosessien valvonnasta, mahdollisista epäkohdista sekä kehittämistoimista. Toimiva johto sekä tilivelvolliset viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmistä ja niiden toimivuuden seurannasta.

Selonteko edellyttää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan eri osa-alueiden järjestelmällistä ja dokumentoitua arviointia. Turun AMK:n arvioinnissa on hyödynnetty COSO-mallia, johon on sisällytetty pääkohdittain seuraavat asiat:

1. Hallinto- ja johtamistapa
2. Riskienhallinta
3. Valvontatoimenpiteet
4. Tieto ja tiedonvälitys
5. Sisäisen valvonnan toimivuuden seuranta ja arviointi

Selonteko toimitetaan Turun kaupungin sisäisen tarkastuksen toimistoon hallituksen kokouksen jälkeen Granite -sovelluksen kautta.

Riskiarvioinnissa esille tulleet merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät ovat olleet hallituksen ohjelma, joka painottaa vahvasti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) rahoituksen lisäämistä kansallisesti sekä kuluvana vuonna alkanut OKM tavoitesopimus kaudelle 2025–2028, johon liittyi myös rahoitusmallin muutos.

TKI-toiminnan rahoituksen osalta Turun ammattikorkeakoulu on pyrkinyt aktiivisesti vaikuttamaan, että merkittävä osuus rahoituksesta kohdentuu alueellisten työelämälähtöisten TKI-ekosysteemien vahvistamiseen etenkin kansallisten veturikaupunkien alueella. Odotettu muutos luo Turun ammattikorkeakoululle mahdollisuuden vahvistaa pitkävaikutteisesti alueellista TKI-salkkuaan. Salkun kasvattamiselle on asetettu korkea kasvutavoite vuoteen 2030 mennessä ja arvion mukaan tämä edellyttää henkilöstön lisäystä yli sadalla henkilötyövuodella. Kasvutavoitteen toteutumisen hidasteeksi saattaa muodostua ammattitaitoisen TKI-henkilöstön saatavuusongelmat, mikä on otettu huomioon rekrytointiprosesseissa.

Turun ammattikorkeakoulun ensimmäinen sopimuskauden 2025–2028 sopimuskausivuosi on ollut positiivinen. Rahoitusmallin muutokset eivät olleet sellaisia, että riski valtionosuuden vähenemisestä olisi realisoitunut vaan päinvastoin, valtion rahoitus kasvaa nykyisestä. Samalla tulorahoitusrakenne on muuttunut heterogeenisemmäksi, mikä tasoittaa valtionosuuden mahdollisia heilahteluja.

Rahoitusmallin aiheuttaman potentiaalisen heilahtelun lisäksi Turun ammattikorkeakouluun kohdistuu kaksi muuta taloudellista riskiä. Ne ovat rahoituskehyksen leikkaaminen ja lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden määrän väheneminen.

Rahoituskehyksen leikkaaminen on mahdollista seuraavien hallitusneuvotteluiden seurauksena vuonna 2027. Riskiä pyritään vähentämään olemalla aktiivisesti mukana kansallisessa keskustelussa osaamisen merkityksestä yhteiskunnan tulevaisuuden rakentamisessa. Samassa keskustelussa pyritään vaikuttamaan siihen, että rahoitusmalli keskittyy etenkin aidosti osaamista tuottaviin mittareihin (valmistuneet ja TKI-hankkeiden ulkoinen rahoitus), ei useisiin pieniin mittareihin, kuten julkaisuihin ja jatkuvan oppimisen opintopistetuottoon.

Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden määrään pyritään vaikuttamaan aktiivisella kansainvälisellä markkinoinnilla yhteistyökumppaniorganisaatioiden kautta. Samalla olemassa olevia opiskelijoita aktivoidaan kertomaan positiivisista opiskelukokemuksistaan. Riskiä kuitenkin lisäävät tuleva ulkomaalaislain muutos sekä jatkuva kansallinen mediakeskustelu yksittäisten opiskelijoiden kokemista eroista saamansa mielikuvan ja Suomen todellisen tilanteen välillä.

Keskeiset johtopäätökset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnista

Arvioinnin perusteella Turun ammattikorkeakoulun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyvä. Vuonna 2025 riskienhallinnan käytäntöjä on kehitetty edelleen. Riskiarvioinnit ja riskeihin vastaamisen menettelyt on viety valikoituihin, akuuteiksi luokiteltuihin teemoihin. Vuonna 2025 kehitysprojektit ovat liittyneet digitalisaation ja tietohallinnon vauhdikkaan kehityksen eteen tuomiin riskienhallinnan, tietoturvan ja tietosuojan kehittämisen tarpeisiin. Edellä mainittuja ovat mm. uuden tekoälyasetuksen edellyttämät toimenpiteet sekä tutkimusturvallisuus ja sensitiivisen datan käsittely.

Talouden (ml. hanketalous) ennakointiin ja raportointiin liittyvät sisäiset prosessit ovat kunnossa ja suoriteperusteinen talouden ja toiminnan tilanne on raportoitu hallitukselle neljännesvuosittain. Talous- ja HR-järjestelmien vaihtuminen vuoden 2022 alussa mahdollisti entistä tehokkaamman järjestelmäperäisen talouden (ml. palkat) valvonnan. Vuonna 2024 valmisteltu palkanlaskennan siirto palveluntuottajalta omaksi toiminnoksi toteutui huhtikuun alusta 2025 ja näin laskennan oikeellisuus on pystytty varmistamaan joka hetki, kun kaikki palkanlaskennan data on omassa käytössä laskennan varmentamiseksi. Sen lisäksi, että siirto palveluntuottajalta omaksi toiminnaksi on taannut luotettavamman laskennan ja palkkojen oikeellisuuden, toimenpide on pienentänyt oikeamääräiseen ja -aikaiseen palkanmaksuun sisältyvää talous- ja maineriskiä.

Tietovarastoa ja raportointia kehitetään jatkuvasti manuaalisen työn vähentämiseksi ja tiedon laadun takaamiseksi. Riskien, etenkin maineriskin realisoitumista ennakoidaan ja pyritään ennaltaehkäisemään tehokkaiden palautejärjestelmien avulla (mm. opiskelijoiden anonyymi palautekanava, anonyymi whistleblower -ilmoituskanava).

Rehtori-toimitusjohtaja Vesa Taatila:

Ehdotus	Hallitus käy keskustelun AMK:n valvonnan ja riskienhallinnan tasosta. Hallitus toteaa, että taso on kokonaisuutena hyvä, joskin kehityskohteita löytyy mm. lakimuutosten johdosta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.